PN-ABZ-081
91445

Deloitte & Touche

Slovak Ad Hoc Advice Restructuring of Ten Slovak Enterprises

Enterprise Over-Indebtedness Bad Loan Problem - Presentation Notes

Delivery Order No. 15

Project No. 180-0014
Contract No. EUR-0014-I-00-1056-00
Eastern European Enterprise Restructuring and Privatization Project

USAID

U.S. Agency for International Development
EUR/RME

Deloitte Touche Tohmatsu International

Deloitte Touche Tohmatsu

Deloitte Touche Tohmatsu
ILA Group Ltd.
1001 Pennsylvania Avenue, N.W.
Suite 350N
Washington, DC 20004-2594, USA

Telephone: (202) 879-5600
Facsimile: (202) 879-5607

August 31, 1994

Mr. Lawrence Camp
Agency for International Development
320 21st Street, NW
Washington, DC 20523

Re: Contract No. EUR-0014-I-00-1056-00, Delivery Order No. 15, Slovak Republic - Enterprise Over-Indebtedness/Bad Loan Problem, Presentation Notes

Dear Lawrence,

In accordance with the requirements of the above Delivery Order, we are submitting notes from the Enterprise Over-Indebtedness/Bad Loan Problem presentation in both English and Slovak.

These deliverables were prepared by the Deloitte & Touche team working in Slovakia. If you have any questions concerning these deliverables, please call me at (202) 879-5612.

Sincerely,

Adrienne Brombaugh for Lizann Prosser

Lizann Prosser
Senior Manager
Central & Eastern Europe

THE ENTERPRISE OVER-INDEBTEDNESS/ BAD LOAN PROBLEM

BRATISLAVA
August 19, 1994

THE ENTERPRISE OVER-INDEBTEDNESS/ BAD LOAN PROBLEM

BRATISLAVA
August 19, 1994

CHARACTERIZATION OF THE PROBLEM

As with other CEE countries, the transition from planned economy to a market economy has been difficult and costly.

Enterprise revenues have declined due to the loss of markets and foreign competition, while continued subsidization of enterprises, direct and indirect (through banks and trade creditors), has resulted in unsustainable debt levels at enterprises and a huge bad loan problem at the banks.

In order for the economy to function more effectively and to continue its transition, the over indebtedness of enterprises and corresponding bad loan problem in banks must be corrected. Banks need the liquidity and capitalization to enable them to extend new loans to viable Slovak enterprises. The enterprises need a measure of debt relief, as well the opportunity to rationalize their operations and access to fresh capital for appropriate new capital investment. Finally, non-viable enterprises must be liquidated.

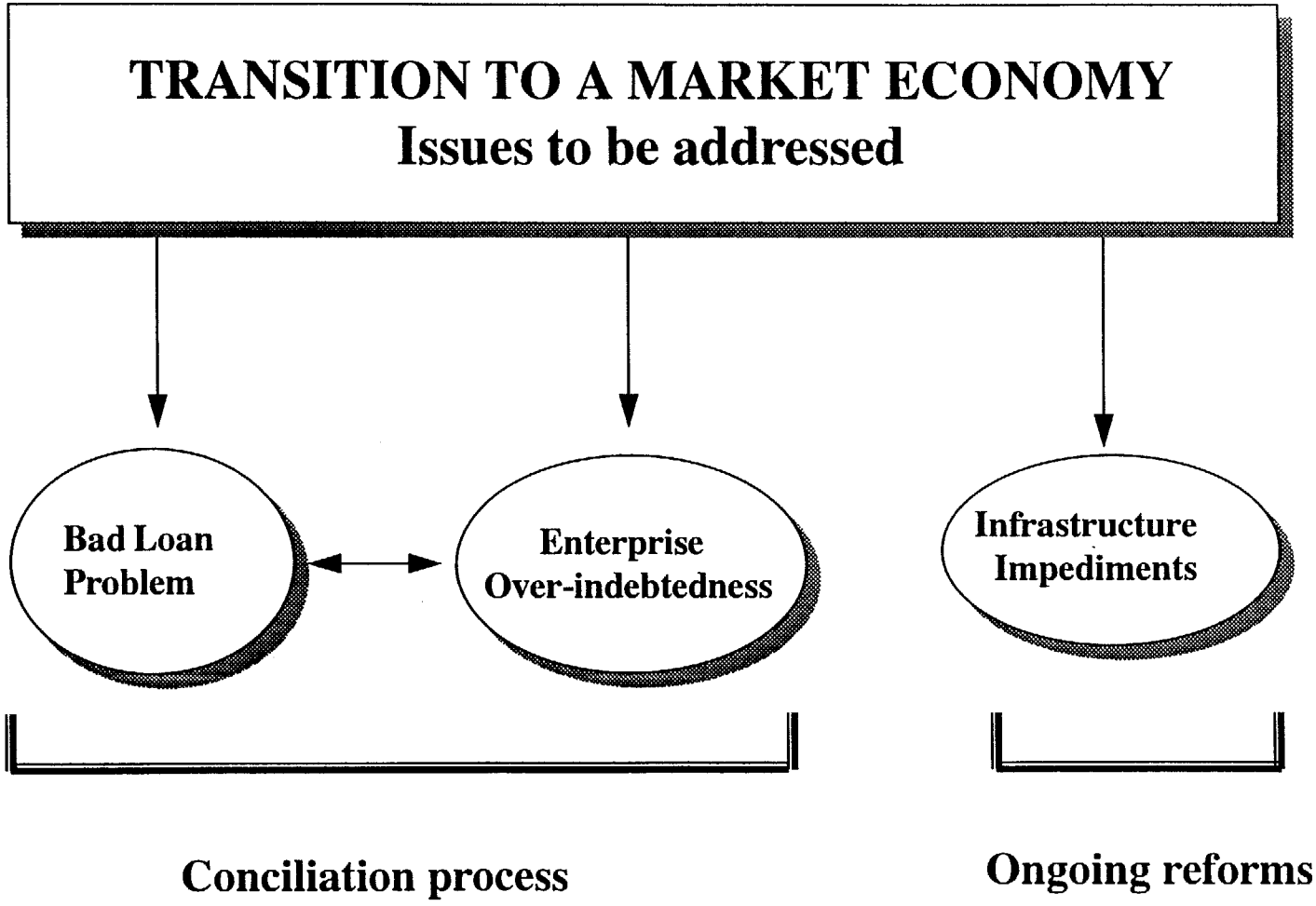
TRANSITION TO A MARKET ECONOMY
Issues to be addressed
Bad Loan Problem
Enterprise Over-indebtedness
Infrastructure Impediments
Conciliation process
Ongoing reforms

CHARACTERIZATION OF THE PROBLEM

In the banks....

- **Under capitalization**
- **Too many problem loans**
- **Lack of liquidity**

In the enterprises....

- **Excessive debt burden**
- **Limited access to new credit and capital**
- **Inaction on rationalization of operations/absence of financial discipline**

INFRASTRUCTURE IMPEDIMENTS TO THE TRANSITION PROCESS

Infrastructure impediments....

- **Bankruptcy law and legal process (insufficient capacity)**
- **Collateral rights and a commercial code**
- **Tax code (e.g., deductibility of loan loss provisions)**
- **Bank regulatory and supervisory structure**
- **Financial experience (credit officers in banks and financial officers in enterprises)**

IMPLICATIONS OF THE PROBLEM

- **Lack of new credit and capital for viable enterprises and entrepreneurs**
- **Failure of enterprises to rationalize operations and become competitive**
- **Threat of enterprise failure as a result of over indebtedness**
- **Foreign investment is not attracted**

THE CAUSAL AGENT:

- **Enterprise over indebtedness/ bank bad loan problem, exacerbated by impediments in the infrastructure (regulatory/tax/legal, etc.)**

ENTERPRISE OVER-INDEBTEDNESS

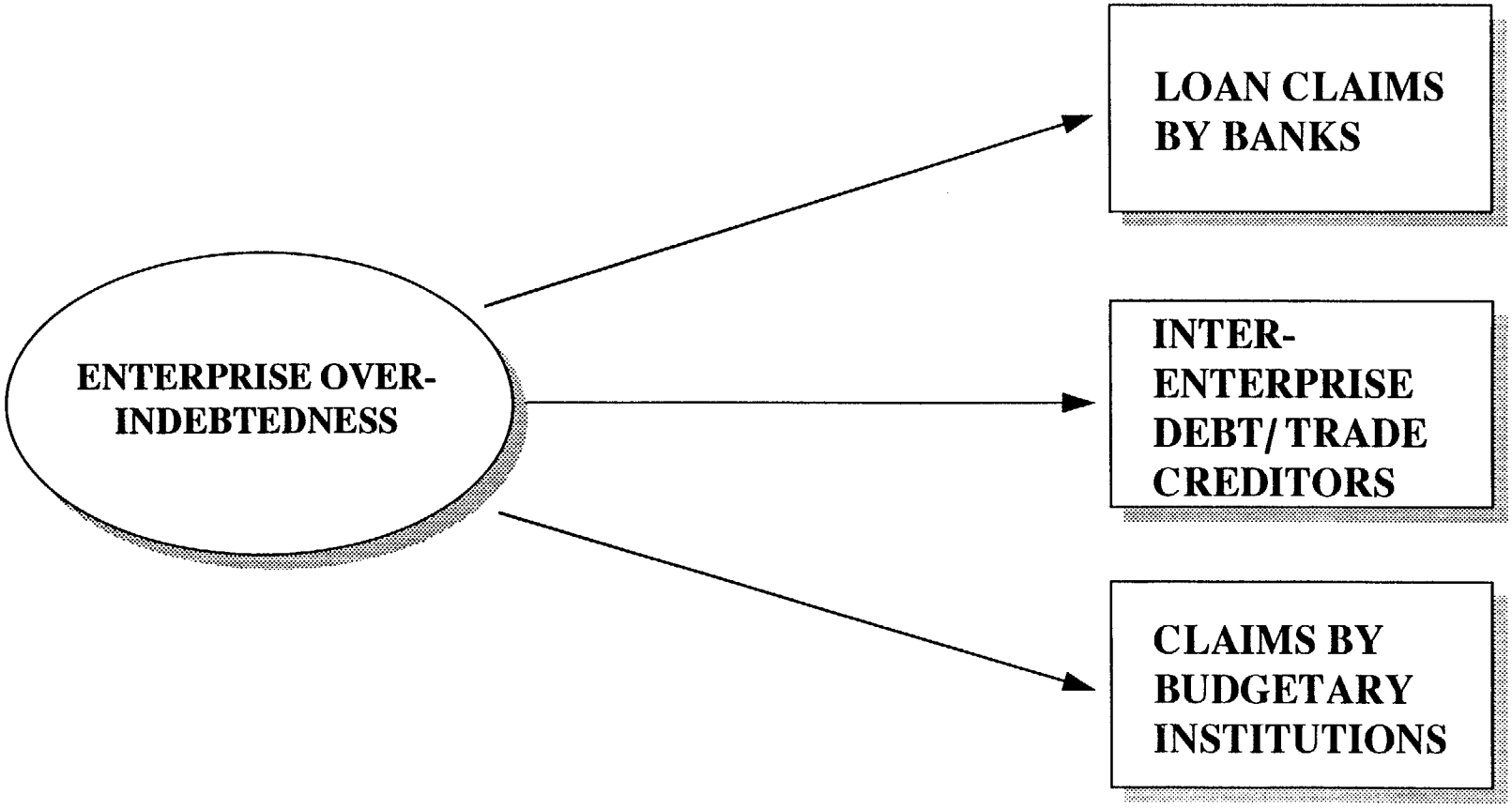

CORRELATION OF OVER-INDEBTEDNESS AND BANK BAD LOANS

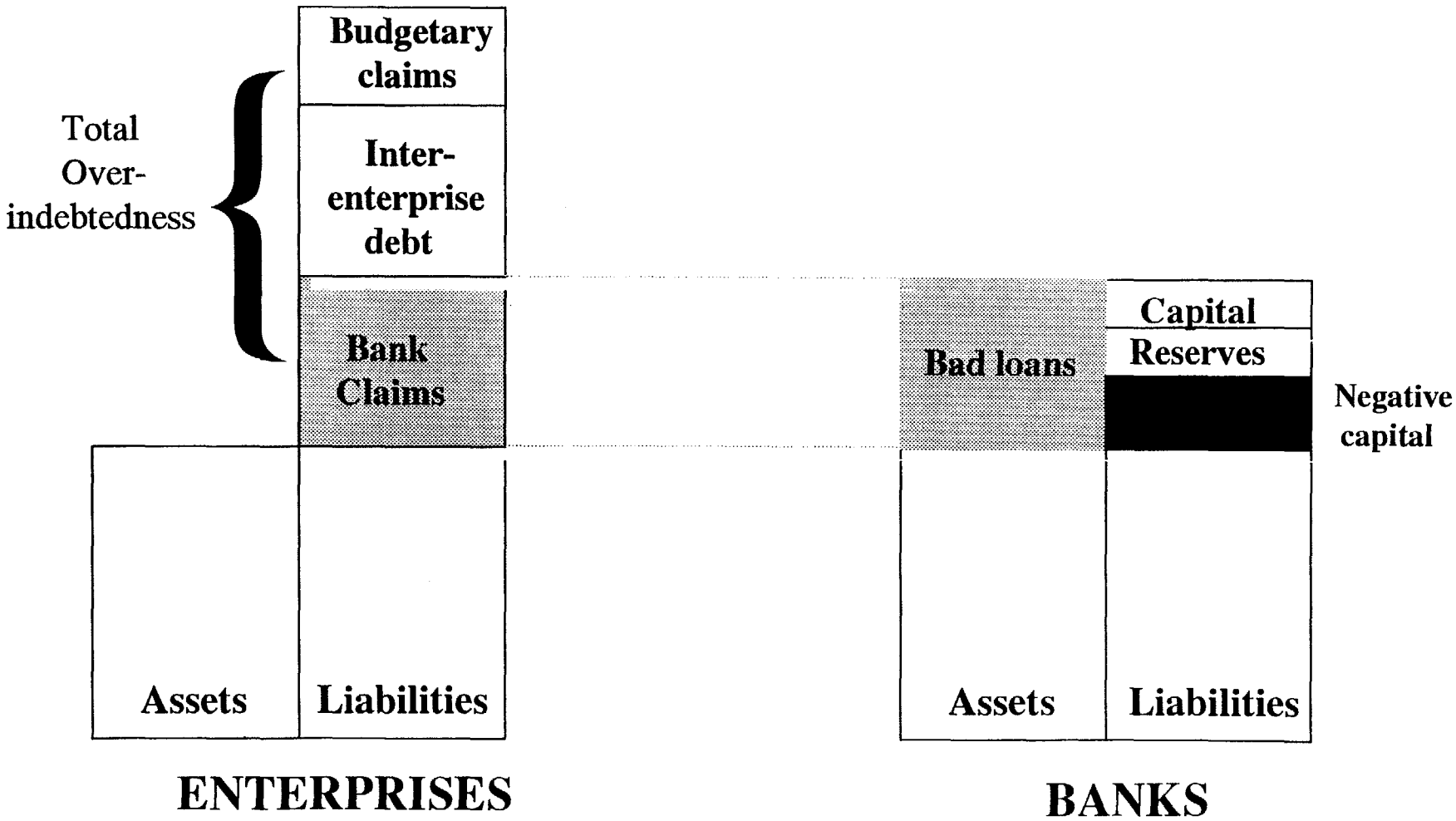

MAGNITUDE OF THE PROBLEM

(In billions of Sk)

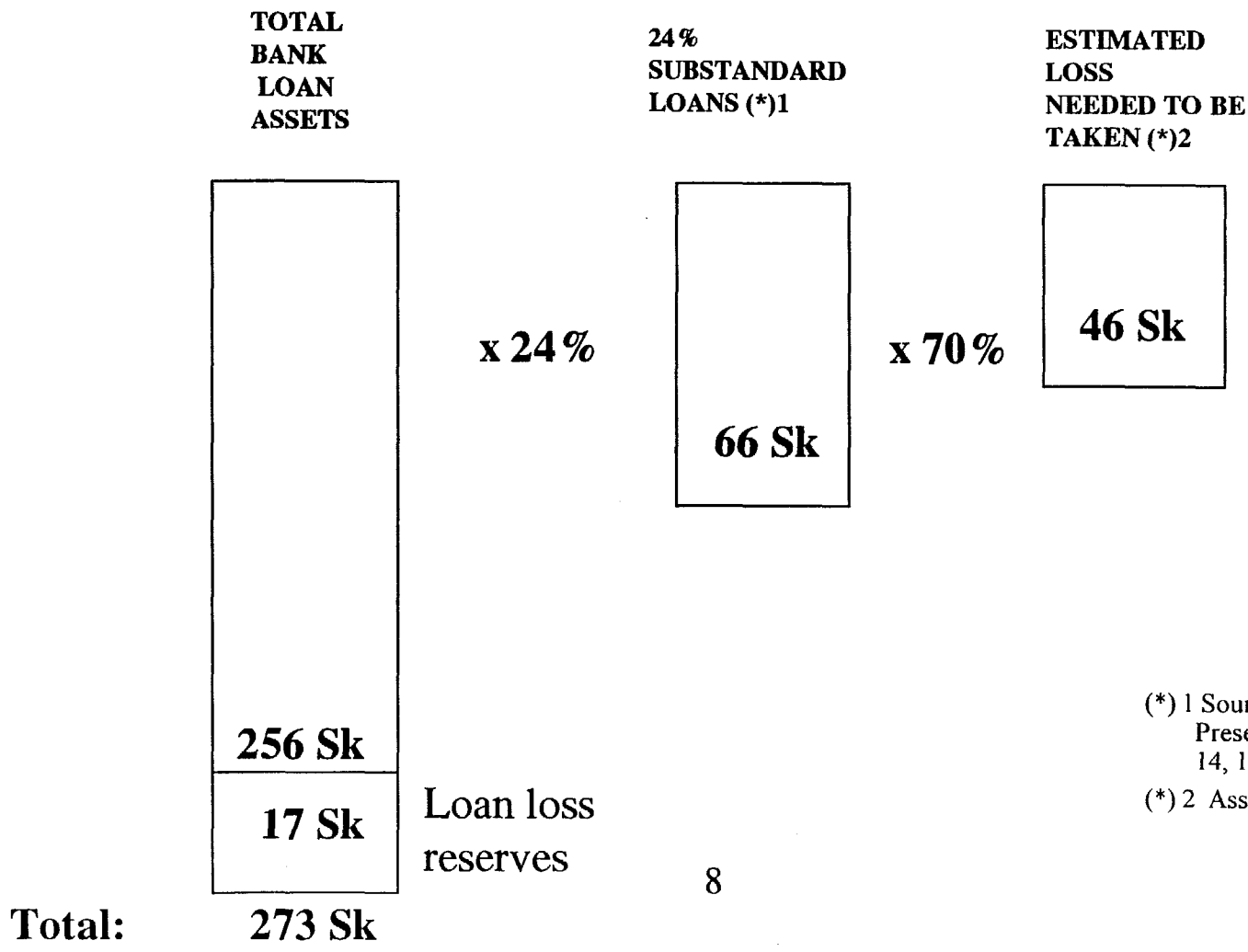

(*) 1 Source: "Slovakia Country Presentation,OECD, June 14, 1994"

(*) 2 Assumes 30 % recovery

MAGNITUDE OF THE PROBLEM

(In billions of Sk)

ESTIMATED LOSS (*)1		AGGREGATE BANK CAPITALIZATION (*2,3)		MAGNITUDE OF SHORTFALL
46 Sk	-	17 Sk (Capital) + 17 Sk (Loan Loss Reserves) = 34 Sk	=	- 12 Sk

Neg. capital of -4%

(-12 Sk/273 Sk = -4%)

(*) 1 Assumes 30 % recovery

(*) 2 Source: 7% * total loan portfolio

(*) 3 Estimated loan losses reserves

7%*loan portfolio

MAGNITUDE OF THE PROBLEM

(In billions of Sk)

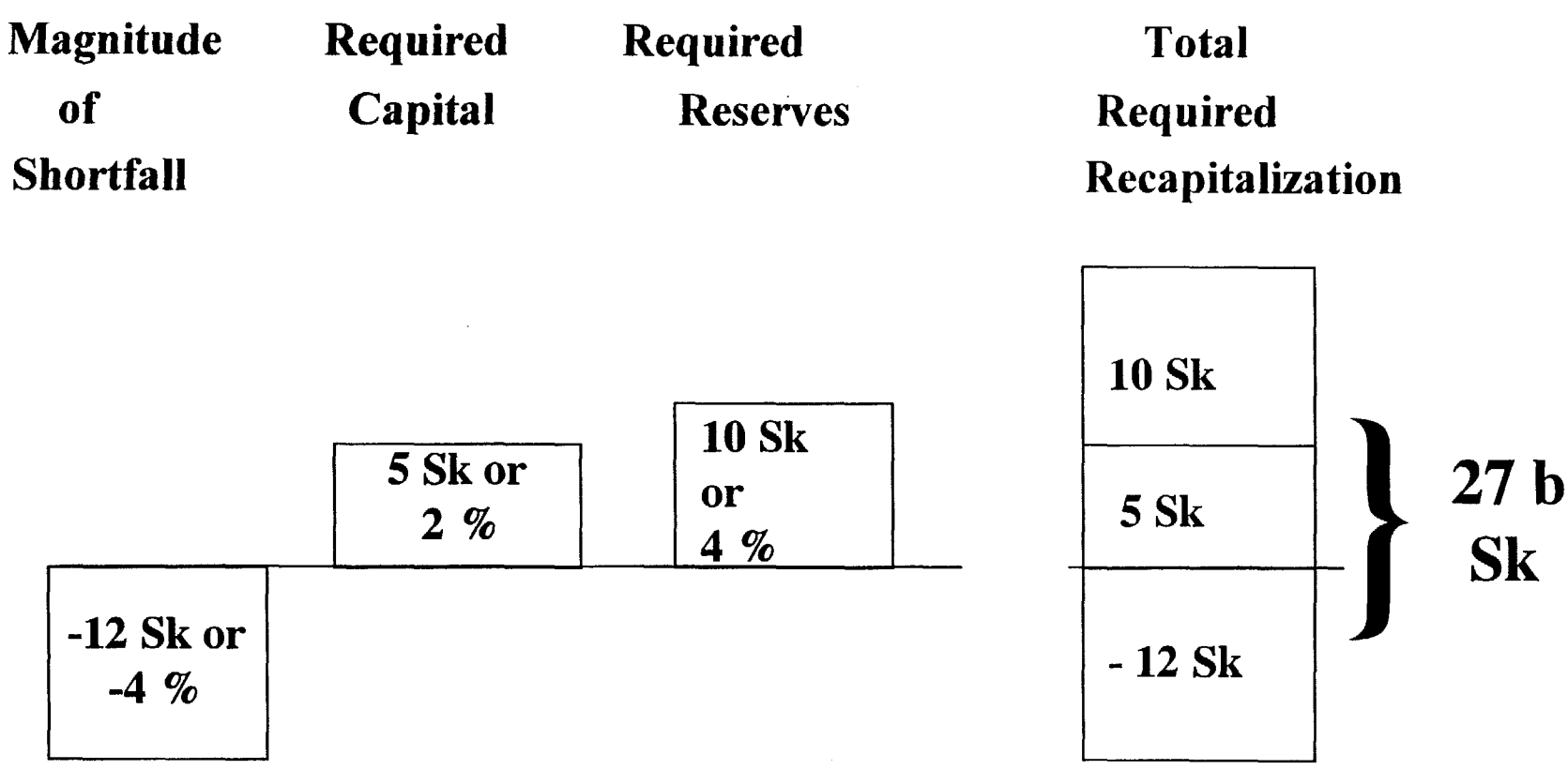

The magnitude of recapitalization to adequately capitalize banks at 2% capital and 4% reserves is 27 b Sk

RESOLUTION OF PROBLEM

- **Reduce the excessive debt burden of viable enterprises to a level that can be serviced by projected cash flows.**
- **Resolve the banks bad loan problems/improve the quality of the portfolio**
- **Ensure that banks have a minimal level of capital (perhaps 2%) and a minimal level of reserves (perhaps 4%)**
- **Distinguish viable from non-viable enterprises, rationalize the operations of the viable enterprises and make them a competitive force in the economy, and liquidate non-viable enterprises.**
- **Improve the infrastructure that governs and supports the relationship between borrowers and creditors.**

ONE POTENTIAL RESOLUTION METHODOLOGY

- **Government agrees that a portion of the over indebtedness/bad problem loans must be monitized and agrees to time bound resolution process to improve the situation.**

  - **Were this an incentive driven process, with negotiation only between market participants, government financial support would only occur when: (a) banks, enterprises and trade creditors mutually agree to a restructuring plan, or (b) in the event an enterprise is deemed to be non-viable.**

- **Enterprises develop: strategic business plans for restructuring of operations, and financial projections. Enterprises will receive technical assistance from: financial advisors, industry experts, and turnaround consultants. Results of this process will be submitted to banks for their consideration in restructuring the enterprises' debt..**

- **Banks review, analyze and evaluate all of the submitted documents from the enterprise, also with assistance provided by financial advisors. Banks negotiate with enterprise and trade creditors with the mutual objective of reaching an acceptable repayment program and restructuring agreement.**

- **For non-viable enterprises, banks sell entire loan to Recovery Agency for collection against assets and other collateral. For viable companies, banks split the loan, keeping the good portion in its own portfolio and selling the bad loan portion to the government at an agreed upon discount.**

- **Make simultaneous improvements in the infrastructure: tax, bank regulation, bankruptcy, commercial code, etc. with technical assistance to be provided.**

ONE POTENTIAL RESOLUTION METHODOLOGY - PROCESS

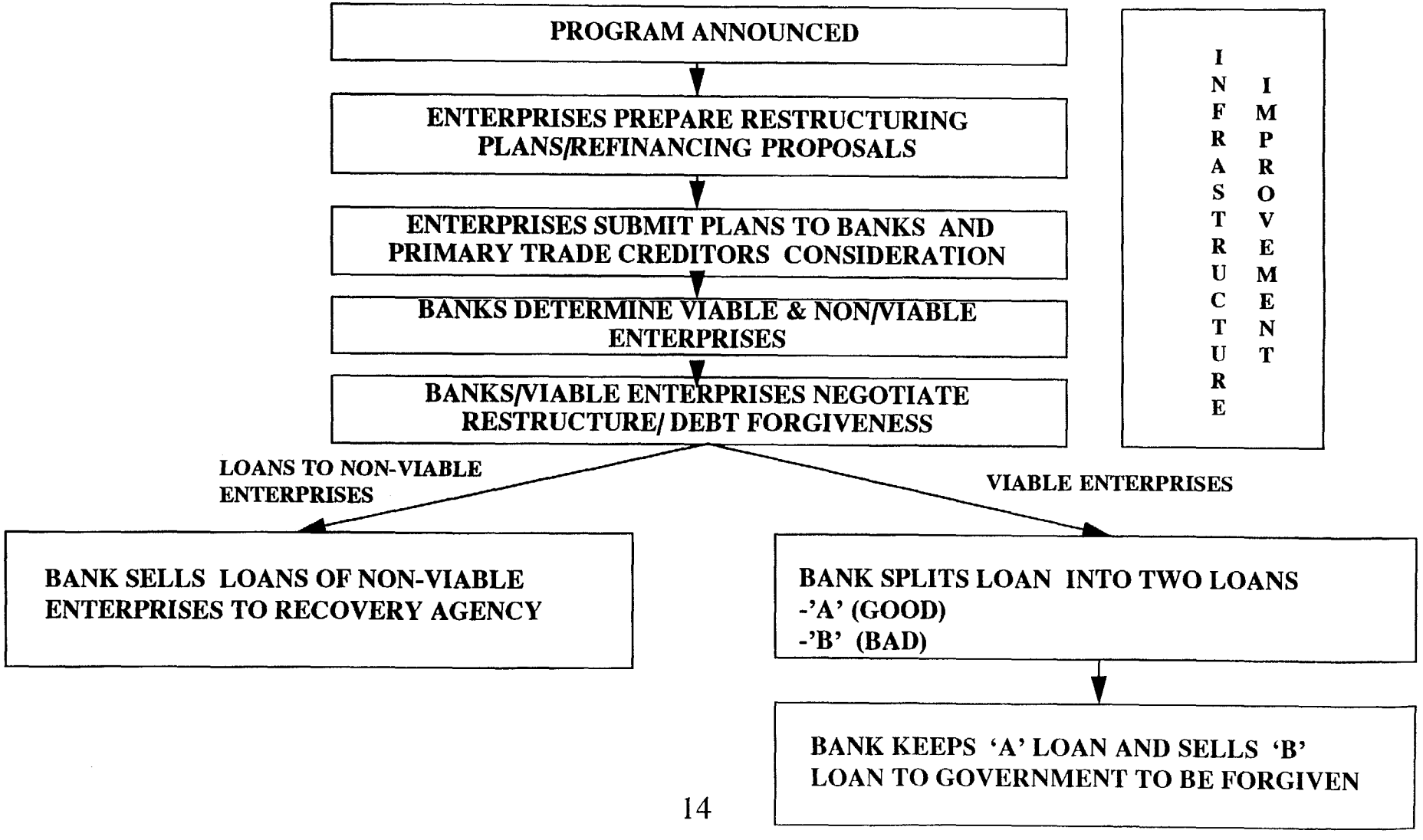

MAGNITUDE OF THE PROBLEM

(In billions of Sk)

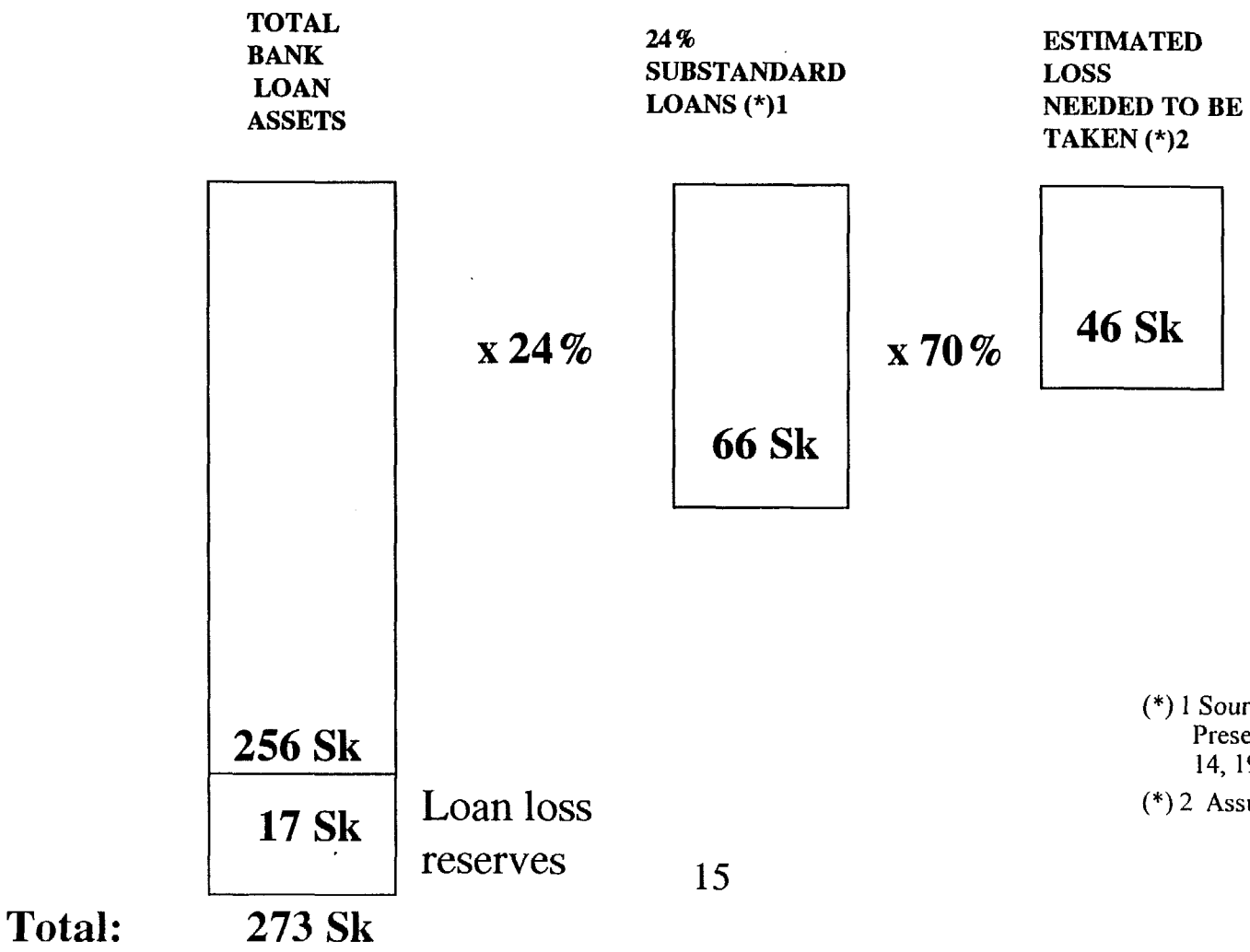

(*) 1 Source: "Slovakia Country Presentation,OECD, June 14, 1994"

(*) 2 Assumes 30 % recovery

CONVERSION OF SUBSTANDARD LOANS

(In billions of Sk)

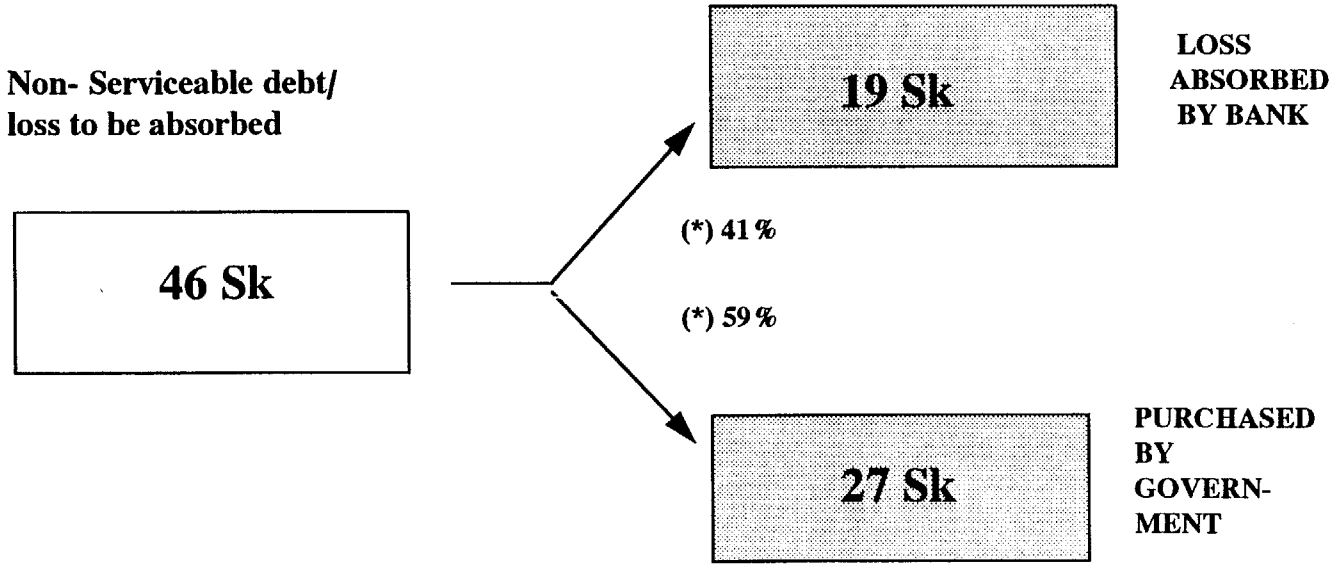

(*) Assuming government purchases loans at 59% of face value

THE DEBT CONCILIATION APPROACH

An effective restructuring and bank recapitalization program should:

- **Give priority to supporting viable enterprises**
- **Explicitly link bank recapitalization to enterprise restructuring**
- **Achieve desired level of bank capitalization and reserves**
- **Be an incentive driven program with minimal government intervention**
- **Ensure that the legal/tax/regulatory infrastructure is fully functional**

EXAMPLE

Situation:

- **Bank has a 10 MM Sk substandard past due loan to a machinery company**
- **Company can only service 7 MM Sk in bank debt, cannot pay trade creditors or attract new capital**
- **Under current conditions:**
  - **Bank has a problem loan, probably past due**
  - **Enterprise is over indebted, unprofitable, and unable to obtain trade credit or capital**
- **Under this approach, if the bank, enterprise and trade creditors can reach a mutually agreeable restructuring agreement, the banks and enterprises problems are resolved. The bank would separate its loan into a "good" 7 MM Sk loan and would sell the "bad" 3 MM Sk loan to the government at 59 % (or 1.8 MM Sk), resulting in a 1.2 MM Sk charge off to the bank; the government would forgive the 1.8 MM Skdebt it purchased.**
- **Trade creditors would have reached acceptable restructuring agreement, similar to that of bank.**

EXAMPLE
(continued)

- **The enterprise is now able to service its debt and payables, has access to new capital for productive investment, and will eventually be able to justify additional credit.**
- **Suppliers now have a viable customer which is paying them.**
- **Government will generate increased revenues from a productive enterprise and from a performing loan.**

EXAMPLE
(Continued)

Situation:

Loan to enterprise	**10 Million**
Assessement of debt level enterprise can support	**7 Million**

Action of Bank:

Create new good loan "A"	**7 Million = Keep**
Create new bad loan "B"	**3 Million = Sell at 59% of Book Value to Government**

EXAMPLE
(continued

Result:

Bank:	**Loss to bank = 41% x 3 Million**	**=**	**1.2 Million**
	New Good Loan in enterprise and bank s balance sheet	**=**	**7 Million**
Gov't:	**Write off in consolidation program 59% x 3 Million**	**=**	**1.8 Million**

Higher tax revenues going forward from enterprise profits and a performing loan. Avoidance of loss of income tax revenues as a result of insolvency of the enterprise.

Trade Creditors: Write off some percent of receivables with enterprises, begin receiving payment on balance

Budgetary Institutions: Write off a percentage of claims from enterprises, begin receiving payment on balance

IMPACTS

- **Commercial banks**

  - **Banks' asset quality is improved and capital adequacy increased**
  - **Capable of new lending**
  - **Attractive to new (external) investment**

- **Enterprises**

  - **Have restructured operations and are necessarily profitable**
  - **Debt reduced to a serviceable level**

- **Infrastructure framework**

  - **Impediments removed**

IMPACTS

- Government
  - Absorbed majority of bad debt/enterprise over indebtedness problem through issuance of government obligations (estimated 25 to 30 bn Sk)
  - Explicit recognition and liquidation of non-viable companies
  - Immediate improvements in tax revenues
    - -- Increased profitability from enterprise operations and lower interest costs
    - -- Increased interest income from banks improved loan portfolios
  - Avoidance of potentially massive social welfare costs

- Slovak Economy
  - Efficiency improvements in fund flows
  - Enhanced ability to attract capital investment

SUMMARY

- Slovakia is experiencing the painful effects of transition from a centrally planned economy to a market economy.

- Enterprise over indebtedness and the corresponding bad loan problems block the transition to a smooth functioning economy.

- Monitization of the problem by issuing government debt, and a systemic, comprehensive and time bound approach may be the most effective solution.

- An incentive driven processes should enhance the final outcome.

- Objective of any approach to resolve the problem should attempt to:

  - Preserve and strengthen viable enterprises
  - Eliminate non-viable enterprises
  - Resolve the bad loan problem
  - Raise banks' capital to a targeted level
  - Improve the regulatory/legal/tax infrastructure

- USAID is prepared to provide substantial technical assistance in the process.

NEXT STEPS

- **Commission macro economic study of resolving the problem.**
- **Better refine magnitude of the bad loan problem - expanded audits of major banks.**
- **Further analyze and refine this and other approaches to resolving the problem.**
  - **Responsibilities**
  - **Tasks**
  - **Timetables**

➡ **USAID stands ready to assist the Slovak Government in all of these areas.**

NADMERNÁ ÚVEROVÁ ZAŤAŽENOSŤ PODNIKOV/PROBLEMATIKA ZLÝCH ÚVEROV

BRATISLAVA
19. August, 1994

CHARAKTERISTIKA PROBLÉMU

V bankách ...

- Podkapitalizovanosť
- Nadmerné množstvo problémových úverov
- Chýbajúca likvidita

V podnikoch....

- Nadmerná zadlženosť
- Obmedzený prístup k novému úverovému kapitálu
- Pasivita pri racionalizácii operácií/absencia finančnej disciplíny

PRECHOD NA TRHOVÚ EKONOMIKU
Problémy na riešenie

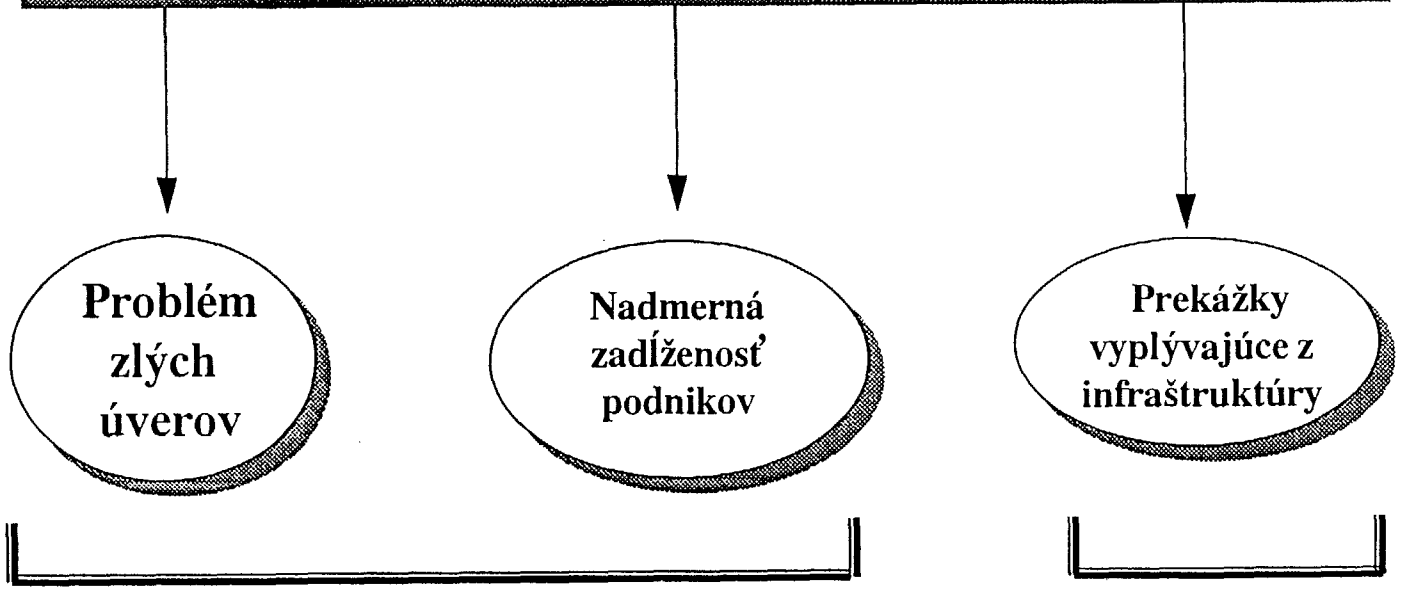

Proces znižovania úverovej zaťaženosti

Pokračujúce reformy

28

CHARAKTERISTIKA PROBLÉMU

Rovnako ako v prípade ostatných východoeurópskych štátov prechod z centrálne riadenej na trhovú ekonomiku sa nezaobišiel bez nákladov a problémov.

Výnosy podnikov sa v dôsledku straty trhov a zahraničnej konkurencie znížili, čo pri pokračujúcom priamom alebo nepriamom dotovaní podnikov (banky alebo dodávatelia) vyústilo do nadmernej zadlženosti podnikov a príliš veľkého počtu problémových úverov v komerčných bankách a druhotnej zadlženosti.

Za účelom zabezpečenia efektívnejšieho fungovania ekonomiky a jej transformácie musí byť odstránená nadmerná zadlženosť podnikov a súvisiaca problematika špatných úverov v bankách, čím by sa dosiahla zvýšená likvidita a kapitalizácia bánk a s následnou možnosťou poskytovania nových úverov slovenským podnikom. Podniky potrebujú značné zníženie úverovej zaťaženosti, čo by umožnilo racionalizovať ich podnikové operácie a podporiť prístup k novým kapitálovým investíciám. V konečnom dôsledku, života neschopné podniky musia byť zaradené do likvidácie.

DOPAD NEDOSTATKOV V INFRAŠTRUKTÚRE NA TRANSFORMAČNÝ PROCES

Nedostatky v infraštruktúre .....

- Zákon o bankrote a konkurznom vyrovnaní a proces (nedostatočné kapacity)
- Zástavné právo a Obchodný Zákonník
- Zákon o daniach (napr. odpočítateľnosť rezierv na straty s úverov)
- Správna a kontrolná štruktúra banky
- Nedostatok skúseností v oblasti financií (úveroví pracovníci v bankách a finančný mamažment v podnikoch)

DOSLEDOK PROBLÉMOV

- Obtiažny prístup k novým úverom a kapitálu pre perspektívne podniky a podnikateľov
- Neschopnosť podnikov racionalozovať operácie a tým zabezpečiť konkurencieschopnosť
- Hrozba zlyhania podniku ako následok nadmernej úverovej zaťaženosti
- Nevýhodné podmienky pre zahraničné investície

KAUZÁLNY PRVOK:

Nadmerná úverová zaťaženosť podnikov/problém bánk so špatnými úvermi zhoršený nedostatkami v infraštruktúre (inštitucionálna, daňová, právna oblasť atď.)

NADMERNÁ ÚVEROVÁ ZAŤAŽENOSŤ PODNIKOV

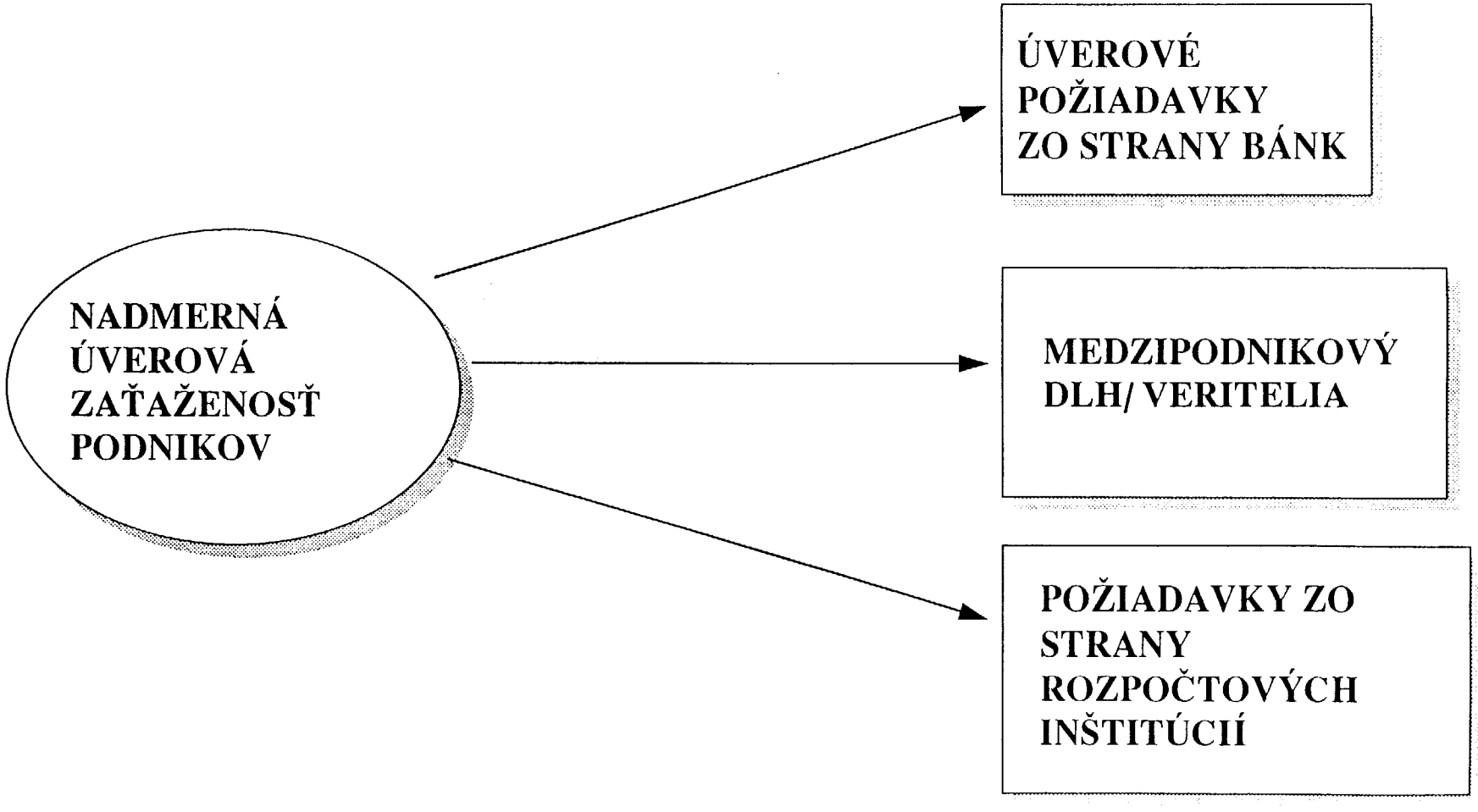

32

KORELÁCIA MEDZI NADMERNOU ZADĹŽENOSŤOU A ZLÝMI ÚVERMI

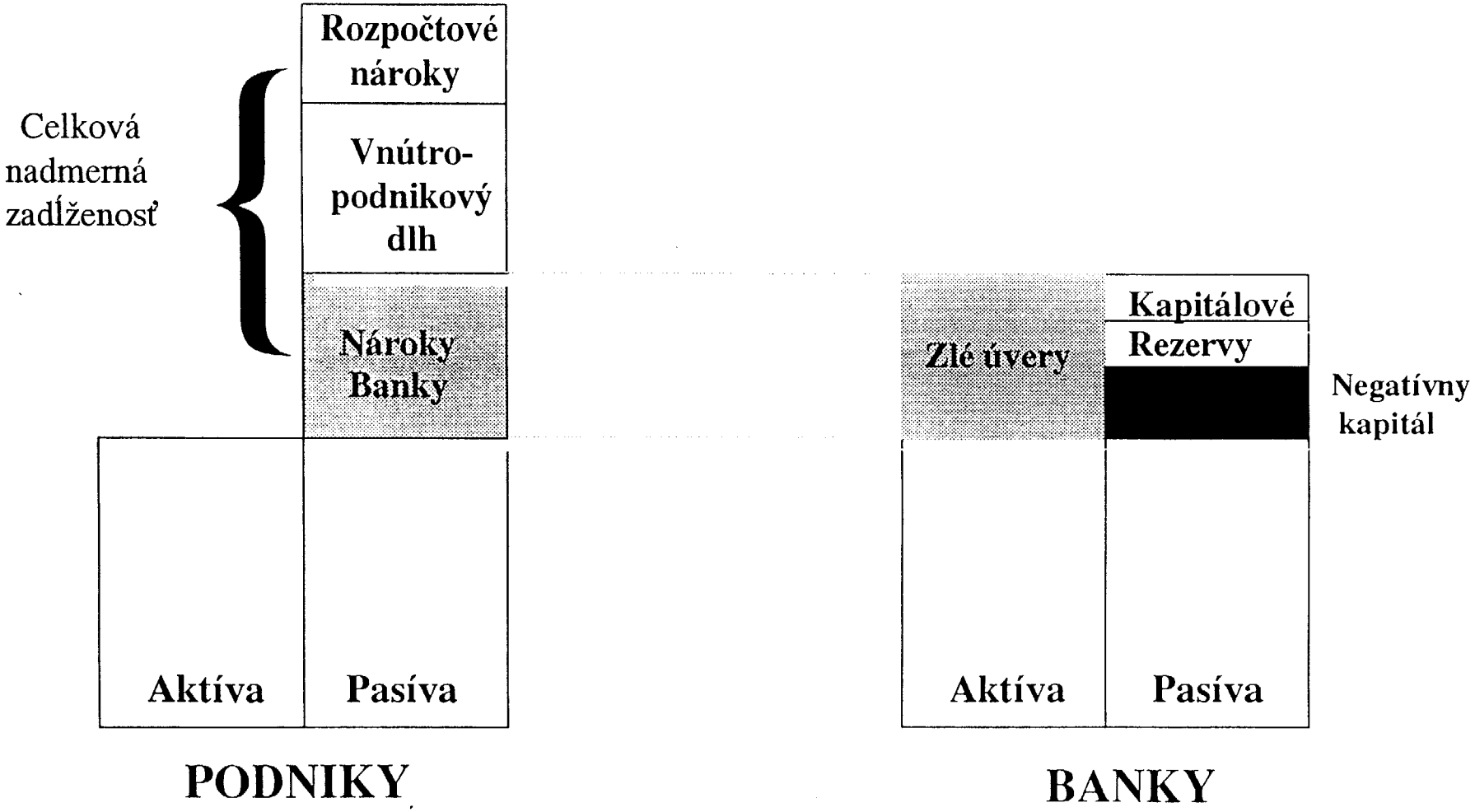

ROZSAH PROBLÉMU

(V miliardách Sk)

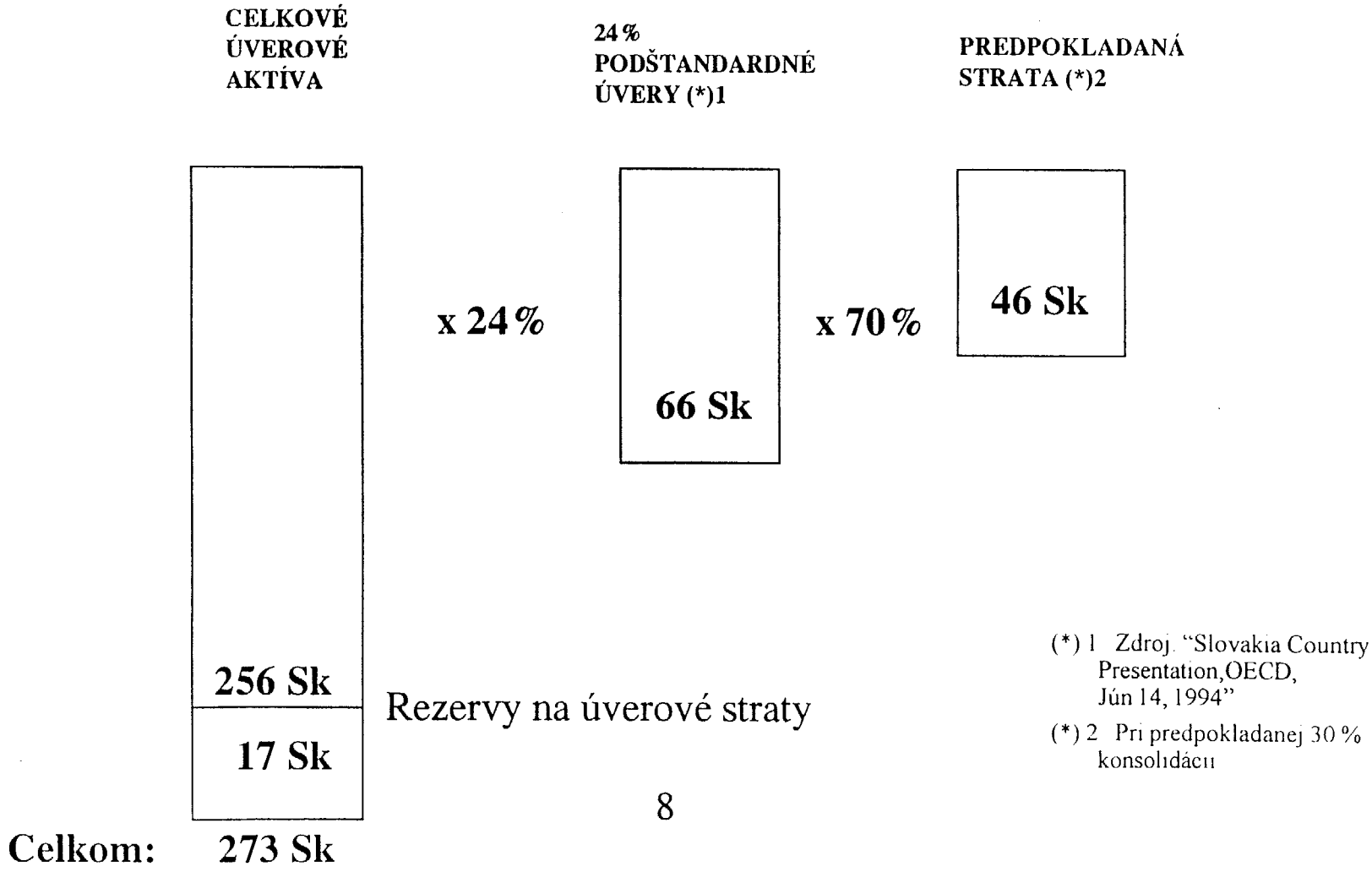

(*) 1 Zdroj: "Slovakia Country Presentation, OECD, Jún 14, 1994"

(*) 2 Pri predpokladanej 30 % konsolidácii

34

ROZSAH PROBLÉMU

(V miliardách Sk)

PREDPOKLADANÁ STRATA (*)1		AGREGOVANÁ KAPITALIZÁCIA BANKY (*2,3)		ROZSAH NEÚSPECHU
46 Sk	-	17 17 34 Sk		- 12

Negatívny kapitál
-4%

(-12 Sk/273 Sk = -4%)

(*) 1 Pri predpoklade 30 % konsolidácie

(*) 2 Zdroj: 7% Celkové úverové portfolio

(*) 3 Rezervy na predpokladanné straty 7% úverové portfolio

ROZSAH PROBLÉMU

(V miliardách Sk)

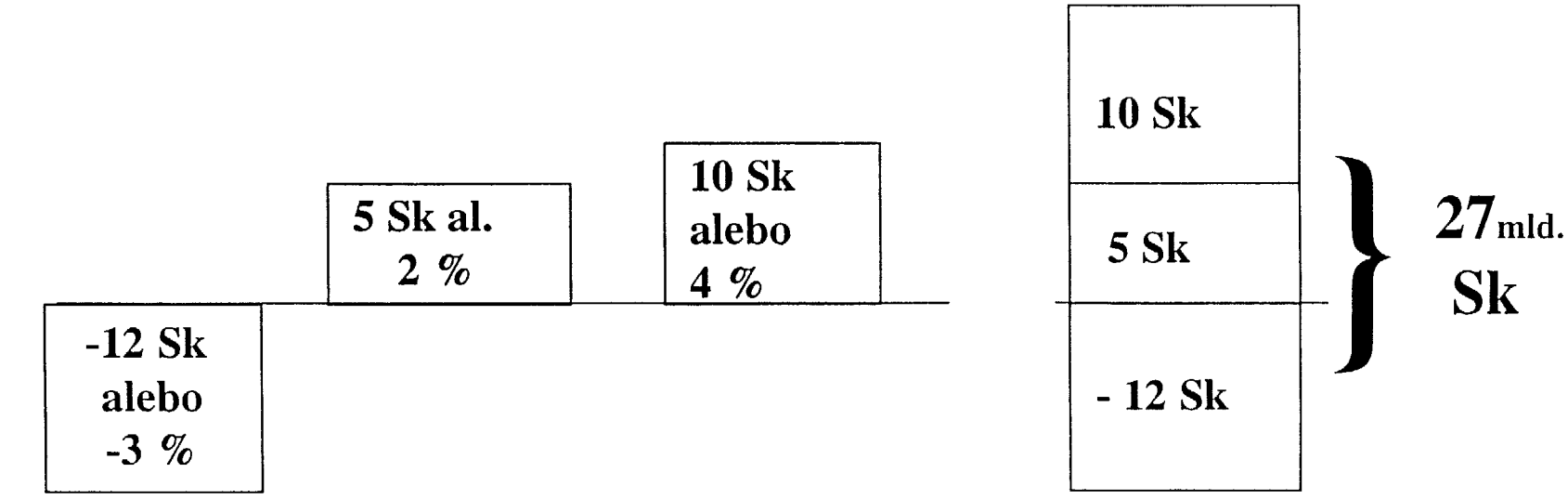

Rozsah rekapitalizácie s cieľom adekvátne kapitalizovať banky pri 2% kapitálu a 4% rezerve je 27 b Sk

36.

RIEŠENIE PROBLÉMU

- Je nutné znížiť nadmernú úverovú zaťaženosť životaschopných podnikov na takú úroveň, ktorá by zaručovala bezproblémové krytie z rozpočtového cash- flow.
- Je nutné vyriešiť problematiku zlých úverov bánk/vylepšiť jej úverové portfólio.
- Je nutné zaistiť minimálnu mieru kapitálovej primeranosti bánk (približne 2%) a minimálnu výšku rezierv (približne 4%).
- Je potrebné rozlíšiť života schopné podniky od neživotaschopných, racionalizovať výrobné operácie životaschoopných podnikov a zabezpečiť ich konkurencieschopnosť v ekonomike, a zaradiť do likvidácie neživotaschopné podniky.
- Je potrebné zlepšenie infraštruktúry, ktorá ovplyvňuje vzťahy medzi veriteľmi a dlžníkmi.

METODOLÓGIA POTENCIÁLNEHO RIEŠENIA

- Vláda súhlasí, že časť problému musí byť riešená vládnym dlhom a taktiež súhlasí s časovo vymedzeným riešením problému

  - Keďže toto je ekonomicky motivovaný proces prejednávaný iba medzi účastníkmi trhu, vláda sa zúčastňuje na procese finančnou pomocou iba v prípade ak: (a) banky, podniky, veritelia vzájomne súhlasia reštrukturalizačným plánom, alebo (b) v prípade že podnik nie je považovaný za neživotaschopný.

- Podniky vypracujú strategický podnikateľský plán pre reštrukturalizáciu operácií a finančné projekty. Podniky dostanú technickú pomoc od finančných poradcov, priemyselných expertov a odborných konzultantov. Výsledky tohto procesu budú predložené bankám na posúdenie pri reštrukturalizácii podnikového dlhu.

- Banky spravia prehľad analýzu a vyhodnotenie všetkých predložených dokumentov od prijatých od podnikov za pomoci odborných poradcov a prejednajú ho s podnikovými a obchodnými veriteľmi s cielom dosiahnuť akceptovateľný splátkový program a reštrukturalizačnú dohodu.

- Čo sa týka neživotaschopných podnikov, banky odpredajú pôžičky Konsolidačnej inštitúcii so zárukov podnikových aktív a iných zástavných aktí. Čo sa týka životaschopných podnikov, banky rozdelia pôžičky, pričom si ponechajú dobrú časť úverov vo svojom portfóliu a nedobytnú časť požičiek odpredajú štátu za dohodnutý diskont.

- Súčastne musia byť implementované zlepšenia v infraštruktúre (v daňovej oblasti, oblasti bankových pravidiel, v oblasti bankrotov, Obchodný zákonník atď.) za technickej pomoci.

METODOLÓGIA POTENCIÁLNEHO RIEŠENIA - PROCES

VYHLÁSENIE PROGRAMU

PODNIKY VYPRACUJÚ REŠTRUKTURALIZAČNÉ PLÁNY/ NÁVRHY REFINANCOVANIA

PODNIKY PREDLOŽIA PLÁNY BANKÁM A NAJDOLEŽITEJŠÍM VERITEĽOM NA POSÚDENIE

BANKY URČIA VHODNÉ A NEVHODNÉ PODNIKY

BANKY/VHODNÉ PODNIKY PREJEDNAJÚ REŠTRURALIZÁCIU/ ODPUSTENIE DLHOV

ZLEPŠENIE INFRAŠTRUKTÚRY

ÚVERY NEVHODNÝM PODNIKOM

BANKA PREDÁ ÚVERY NEVHODNÝCH PODNIKOV KONSOLIDAČNÝM INŠTITÚCIAM

VHODNÉ PODNIKY

BANKA ROZDELÍ ÚVER NA DVA ÚVERY
-'A' (DOBRÝ)
-'B' (ZLÝ)

BANKA SI PONECHÁ ÚVERY 'A' A PREDÁ 'B' ÚVERY VLÁDE, ABY MOHLI BYŤ ODPUSTENÉ

ROZSAH PROBLÉMU

(V miliardách Sk)

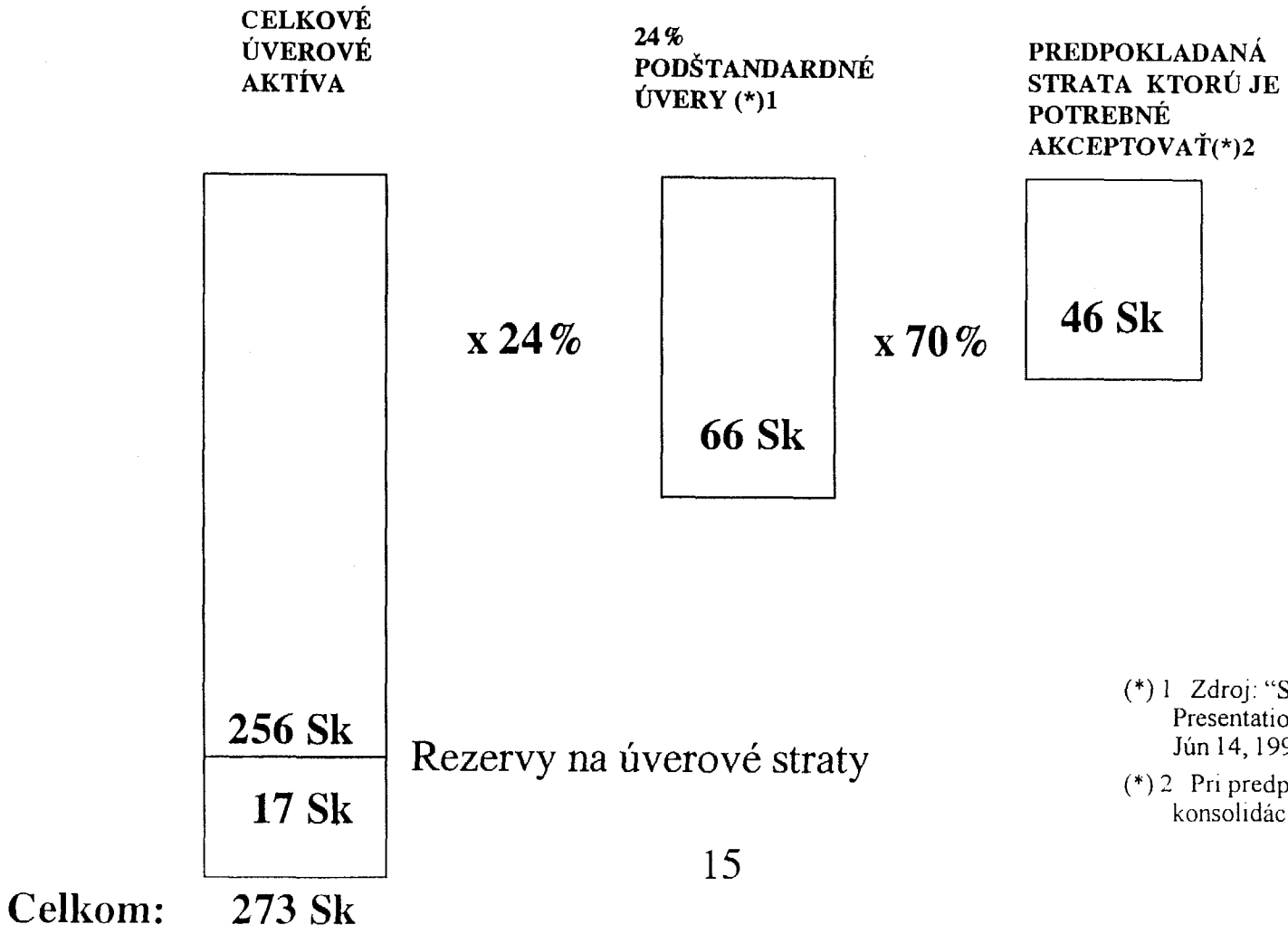

(*) 1 Zdroj: "Slovakia Country Presentation,OECD, Jún 14, 1994"

(*) 2 Pri predpokladanej 30 % konsolidácii

KONVERZIA PODŠTANDARDNÝCH ÚVEROV

(V miliardách Sk)

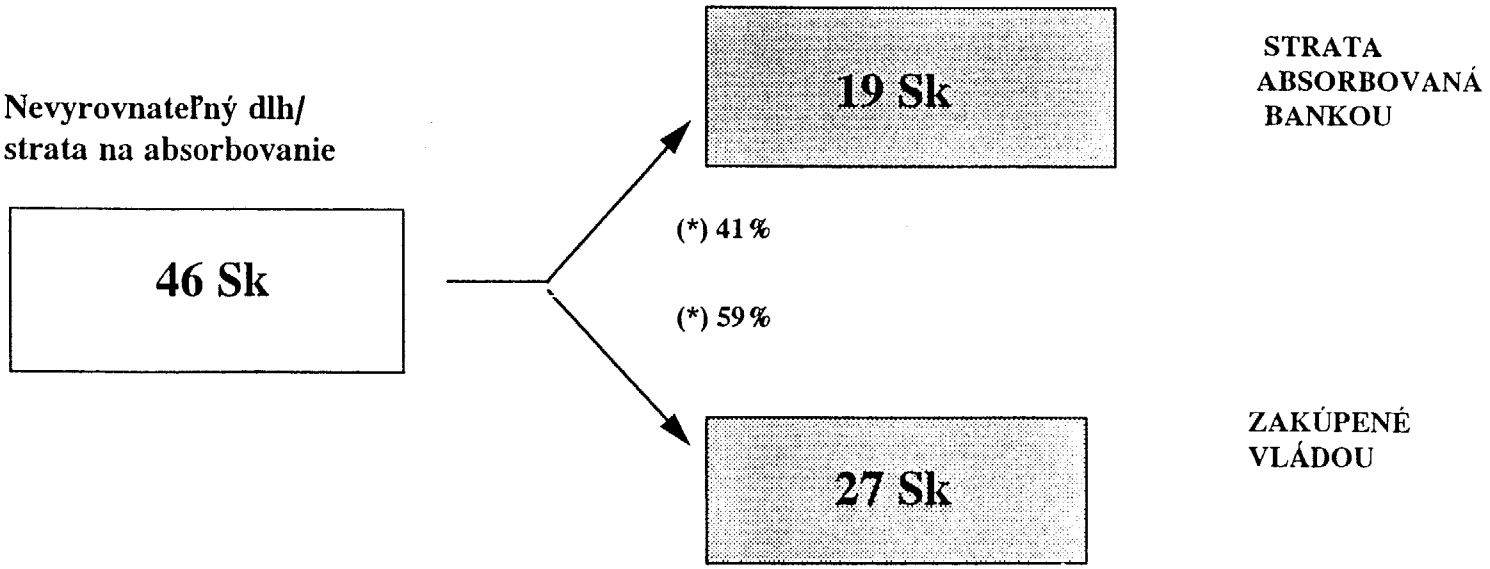

(*) Pri predpoklade, že vláda odkúpi úvery za 59% ich nominálnej hodnoty

PRÍSTUP ZNIŽOVANIA ZADLŽENOSTI

Efektívny a reštrukturalizačný a bankový rekapitalizačný program by mal:

- Dať prednosť podpore životaschopným podnikom
- Explicitne preklenúť rekapitalizáciu banky s reštrukturalizáciou podniku
- Dosiahnuť požadovaný stupeň kapitalizácie banky a výšku rezierv
- Byť programom založeným na ekonomických výhodách s minimálnou intervenciou štátu
- Zaistiť, aby legislatívna daňová a inštitucionálna infraštruktúra bola plne funkčná

PRÍKLAD

Situácia:

- Banka poskytla 10 miliárd Sk pochybného úveru, včas nezaplateného strojárskej spoločnosti
- Spoločnosť môže vyrovnať iba 7 miliárd Sk úveru, nemôže zaplatiť obchodných veriteľov, alebo pritiahnuť nový kapitál
- Za týchto podmienok:
  - Banka má problémový úver, pravdepodobne včas nezaplatený
  - Podnik má úverovú preťaženosť, je neziskový, neschopný získať obchodný úver, alebo kapitál
- Pri takomto prístupe, ak banka, podnik a obchodný veritelia dosiahnu vzájomný súhlas na s reštrukturalizačnou dohodou problémy banky a podnikov by boli týmto vyriešené. Banka by rozdelila jej úvery na 7 miliárd dobrých úverov a odpredala by 3 miliardy špatných úverov vláde v 59%nej hodnote (1.8 miliardy) s tým, že diskont 1.2 miliardy Sk by znášala banka. Vláda by takto odpustila 1.8 miliardy dlhu ktorý odkúpila.
- Obchodní veritelia by dosiahli prijateľnú reštruktívnu zmluvu podobnej zmluve banky

PRÍKLAD
(pokračovanie)

- Podnik je teraz schopný vyrovnať svoj dlh a záväzky, má prístup k novému kapitálu na perspektívne investície, a je schopný zdôvodniť prijatie ďalších úúverov.
- Dodávatelia majú živatoschopných zákazníkov, ktorí im platia.
- Vláda má výnosy z produktívnych podnikov a z uskutočňnovania úverov

PRÍKLAD

Situácia:

Úver podnikom	**10 Miliónov**
Analýza úverovej zaťaženosti podporujúcej podniky	**7 Miliónov**

Akcia banky:

Tvorba nových dobrých úverov "A"	**7 Miliónov == Udržanie**
Tvorba nových zlých úverov "B"	**3 Milióny ==Predaj po 59% z účtovnej hodnoty Vláde**

PRÍKLAD
(pokračovanie)

Výsledok:

Banka: Strata banky = 41 % x 4 Milióny = 1.2 Milióna

Nový dobrý úver podniku
a v súvahe banky = 7 Miliónov

Vláda: Odpis v konsolidačnom programe
59 % x 3 Milióny 3.5 Million

Obchodní veritelia: Odpis percent pohľadávok s podnikmi

Rozpočtové inštitúcie: Odpis percent pohľadávok podnikov

DÔSLEDKY

- **Obchodná sekcia Banky**

  - **Vylepší sa kvalita bankových aktív a zvýši sa kapitálová primeranosť**
  - **Získajú schopnosť poskytovania nových úverov**
  - **Dosiahne sa príťažlivosť pre nových (externých) investorov**

- **Podniky**

  - **Dosiahla sa reštrukturalizácia operácií s následnou ziskovosťou podniku**

  - **Znížila sa úverová zaťaženosť znížená na zvládnuteľný stav**

- **Inštitučná sústava**

  - **Prekážky boli odstránené**

DÔSLEDKY

- Vláda
  - Bola absorbovaná väčšina nedobytných pohľadávok/ problém úverovej zadlženosti vydaním vládnych obligácií (odhad. 20 až 30 miliárd Sk)
  - Jednoznačné rozlíšenie a likvidácia neživotných podnikov
  - Okamžité zlepšenie daňových výnosov
    - -- zvýšená ziskovosť
    - -- nižšia dlhová služba
  - Vyhnutie sa možným rozsiahlym sociálnym nákladom
- Slovenská ekonomika
  - Zlepšenie efektívnosti v peňažnom obehu
  - Zvýšená schopnosť pritiahnutia kapitálových investícií

SUMARIZÁCIA

- Slovensko prežíva bolestné účinky prechodu z centrálne plánovanej ekonomiky na ekonomiku trhovú.
- Nadmerná úverová zaťaženosť podnikov a s tým súvisiace problémy so špatnými bankovými úvermi blokujú prechod na plynule fungujúcu ekonomiku.
- Riešenie problému vydaním vládneho dlhu a systematiským, komplexným, a časovo vymedzeným prístupom sa môže byť najefektívnejším riešením.
- Ekonomicky orientovaný proces by zvýraznil konečný výsledok.
- Cieľom každého prístupu na riešenie problému by malo byť:
  - Ochrana a posilnenie životaschopných podnikov
  - Eliminácia neživotaschopných podnikov
  - Vyriešenie problematiky špatných úverov
  - Zvýšenie bankového kapitálu na vyžadovanú úroveň
  - Zlepšenie inštitucionálnej / právnej / daňovej infraštruktúry

ĎALŠIE KROKY

- Makroekonomická štúdia dôsledkov prístupu"
- Dôkladnejšie určiť rozsah problému zlých úverov - rozšírené audity hlavných bánk
- Vypracovanie ďalších podrobných analýz a zdokonlenie (" vybúsenie ") tohto a ďalších navrhovaných prístupov k problému
  - Zodpovednosti
  - Úlohy
  - Časové rozvrhy
- USAID je pripravená spolupracovať vo všetkých uvedených oblastiach